

(Wiki)project Verzetskranten

No. 47
23 DECEMBER 1942

Het Verzet is niet alleen een strijd tegen de Duitsers, het is ook een strijd tegen de menselijke onrechtvaardigheid, tegen de misdaden van de mens tegen de mens. Het is een strijd voor de vrijheid, voor de menselijkheid, voor de waardigheid van de mens. Het is een strijd voor de toekomst, voor de toekomst van ons land, voor de toekomst van ons volk. Het is een strijd voor de toekomst van de wereld, voor de toekomst van de mensheid.

20 September 1943

BUITENGEWONE

DE DAGERAAD DER BEVEEDIGDE

VOLK VAN NEDERLAND

Tijdens het vijfde vergaderingsverband hebben de beveerdigden van de Verzet, **HET EERSTE FASCISTISCHE IS GEVAAR**

Het Italiaanse volk heeft zich eindelijk losgemaakt van de fascistische dwang. Het Italiaanse volk heeft zich eindelijk losgemaakt van de fascistische dwang. Het Italiaanse volk heeft zich eindelijk losgemaakt van de fascistische dwang.

ONDANKS ALLE GEDROPSAAR VAN BEVEEDIGDE THANS BINNEN

Drie, vier jaren van eindeloos wachten achter ons. Nog maanden in Nederland, de rest in de lege kamers van de concentratiekampen!

MAAR DE NAZI-KERKER BEGINT ONZE BEVRIJDING BIJ HET VOORPORT

Veel hebben wij verloren, maar één ding is ons gebleven: de hoop. De hoop op de toekomst, op de toekomst van ons land, op de toekomst van ons volk. De hoop op de toekomst van de wereld, op de toekomst van de mensheid.

MAAR DE ZEGTOCHT DER VASTLAND AANGEVANGEN MEER KUNNEN STUITEN!

Onze dankbaarheid gaat uit naar de gevechten, naar de strijd, naar de strijd van de soldaten, naar de strijd van de soldaten, naar de strijd van de soldaten. Onze dankbaarheid gaat uit naar de gevechten, naar de strijd, naar de strijd van de soldaten, naar de strijd van de soldaten, naar de strijd van de soldaten.

DUUR LW IR! LEVE ONZE KIEZELN NEDERLAND Z

NUMERO 21

DE GEUS ONDER STUDENTEN

Every magazine van verleden en heden
nu domineert

EMERSON

AAN DE NEDERLANDSE STUDENTEN IN DUITSLAND.

Onze lieve vrienden, die verlaten uw verantwoordelijkheid. Onze lieve vrienden, die verlaten uw verantwoordelijkheid. Onze lieve vrienden, die verlaten uw verantwoordelijkheid.

Het gevecht van de Geus, dat wij al jarenlang in ons land zien, is nu ook in Duitsland. Het gevecht van de Geus, dat wij al jarenlang in ons land zien, is nu ook in Duitsland. Het gevecht van de Geus, dat wij al jarenlang in ons land zien, is nu ook in Duitsland.

4 SEPTEMBER 1943

DE WAARHEID

VOLKSDAGBLAD VOOR NEDERLAND

BEVEEDIGDEN

NUMMER

WRI

Symposium *Digitale historische kranten als big data*, 24-03-2015

Olaf Janssen, Koninklijke Bibliotheek

olaf.janssen@kb.nl - @ookgezellig - slideshare.net/OlafJanssenNL

KB Koninklijke Bibliotheek
Nationale bibliotheek van Nederland

CC-BY-SA

Tijdens WO2 zijn
± 1.200 verzetsbladen(titels)
uitgegeven

In allerlei soorten en maten...

HET PAROOL

(VRIJ ONVERVEERD)

19 NOVEMBER 1944

No. 71

NIET VERSAGEN

Zwaar, zeer zwaar drukt de worsteling van deze dagen op gansch ons volk, de bevrijding van Nederland vergt een hoogen prijs. Onze steden en dorpen vallen ten offer aan het oorlogsgeweld, onze bruggen worden vernield en onze fabrieken in puin herschapen, onze spoorwegen verwoest en ons rollend materiaal gestolen, onze prach-
vens opgeblazen, ja, ons vru-
land, eens door onze voorvade-
de zee ontworsteld, wordt ths
de woeste golven hergeven.

Inderdaad, letterlijk alles wa-
onze nationale welvaart van vi-
lang is, wordt met een totale
tiging bedreigd. En alsof dita
niet genoeg ware, waart thans
breidel, de helse moffen-ter-
een furie, als een koude doo-
over ons land.

Onze magnen worden als wa-
gejaagd, in massa gedwongen v-
doodsvijanden en tegen hun be-

En dan is er voor ons een grootsch en schoon werk te doen, Nederland te maken tot een goede woning voor allen.

Wanneer wij na den oorlog een begin maken met de reusachtige taak ons op elk terrein des levens gesteld, zal allicht blijken dat niet alles verlies is, hetgeen ons is ontvallen.

Inderdaad, er zijn dan tevens vele voordeelen te registreeren.

Eenzelfde druk, eenzelfde liiden

en tenslotte gedrukt, alvorens het werkelijk in omloop gebracht kon worden daar het geschrevene telkens verouderd was, als wij eindelijk aan het drukken, toe konden komen.

De lezers, die dit blad onder de oogen krijgen, mogen daar wel rekening mee houden. Handelt niet achteloos met lectuur, die met zooveel inspanning en risico gereed gemaakt is. Werpt dit nummer vooral niet in de troetel

Trouw

EDITIE VOOR LEIDEN EN OMSTREKEN

12 en 13.

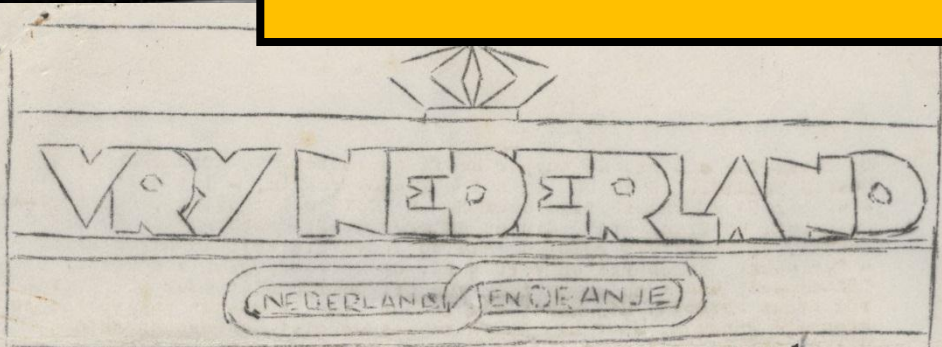
25 Januari 1945.

ET GESLAAGDE VERZET.

in zijn rede, die de heer Seyss Inquart even na de jaarwisseling hield, hij tot een merkwaardige erkenning gekomen. Hij heeft op zijn slimme manier in de rede voor de zooveelste maal betoogd, dat de Duitschers n schuld hebben aan de ellende, die op dit moment in ons land bestaat. itschland had voor kolen willen zorgen. Duitschland leefde niet ten

Van hele grote titels

(o.a. Parool, Vrij Nederland, Trouw, de Waarheid)

1e Jaargang no. 8.

Maart 1941.

Want waerheyd (dat 's al oud, vindt nergens heyl noch heul:
Dies noemt men hem voor wijs, die vinger op den mond leyt.
O, kon ick oock die konst, maer wat op 's harten grond leyt
Dat weit me na de keel: ick word te stijf geparst
spon uyubarst.

DE WEG NAAR VREDE EN VRIJHEID

Wy bevinden ons thans midden in de vreselykste en grootste volkerenslaching, die de wereld ooit heeft gekend. De imperialistische roof-oorlog woedt en ons land gaat gebukt onder de nood en de ellende van de Duitse nazi-heerschappy, terwyl de bevolking bovendien getroffen wordt door de Engelse lucht-bombardementen.

Wanneer deze overtuiging om zich heen grypt, wanneer miljoenen-massaas bereid zijn haar in de daad om te zetten, bereid om voor haar de dood te trotseren, liever dan zich voor de tegenwoordige heersers te laten afslachten, dan is het einde van deze oorlog nabij!

Is dit mogelijk?

Wat velen steeds gevreesd hebben is thans bewaarnd. In 1917 staak- is een slagveld van Europa, waarboven ten in Rusland de arbeiders in de be-

"De Ondergrondse"

Nr 145

18 Augustus

Ochtend-editie

De Koninklijke Nederlandse Brigade "Prinses Irene" neemt thans aan de strijd in Normandië deel. Ook Belgische troepen vechten hier mee.

Een staf-officier met 't hoofdkwartier van generaal Montgomery veldtocht: De slag in Normandië is gewonnen. De Duitsers vluchten naar de Seine.

Een speciale dagorden van maarschalk Halton meldt: Sandomiecz versoverd. U.S.A.F. bommen deden opnu in Ploesti

19 Augustus

Communiqué

De achtervolging van den vijand is begonnen. De op de overblijfselen van 12 divisies zijn ingesloten. is er in geslaagd met de haken weg te komen, maar konden niet ver weg komen. De geallieerde luchtmacht vernietigde 1250 vliegtuigen, 100 Duitse tanks gebombarderd en 1000 beschadigd. 50 Duitse tanks werden vernietigd, 50 in brand geworpen en 50 beschadigd. Ten Z.O. van Trun werd Chambois versoverd. Langs de Noordkust van Bretagne heeft alle tegenstand opgehouden. De citadel van St. Malo heeft zich overgegeven. De R.A.F. bombardeerde La Pallice en doelen bij Parijs; de U.S.A.F. bruggen over de Maas in België en Nederland. Communiqué Maarschalk Bergrud.

tot hele kleine eenmalige uitgaven...
(pamfletten, 1-2 velletjes)

5.
Praks als de klokken luiden
Het ik wat dat zal beduiden,
er met opgeheven hoofd,
jn vuur getemperd maar niet
gedoofd.

6.
Dn zal ik gaan vanwaar ik kwam
Brandend mijn liefde als een
vlam,
Voor mijn Volk en voor mijn
land,
Onbezoeeld mijn eer, onbevlekt
mijn hand.

Waar ik nu duiken moet
Heer in dit kleine land,
Det door verraders hand
Besmeurd werd met onschuldig bloed
O harde werkelijkheid
Wat proef ik bittere stond,
Hoe mis ik de vrijheid,
Doe ik daar steeds vond,
Verborgen in het onbekende
Zie ik dat het gaat volenden,
Ja het lijden kart verblijden,
a den regen zornenlijden

6 Dec 1943.
Sij duikers in Maasbree
Wij wijden U dit godlicht,
Wij geven het Sinterklaas en Pietermen mee,
Want ook deze twee kennen hun plicht.
De goede Sint en zwarte Piet
Ook zij vergeten de duikers niet
Als oprechte vrienden van ons land
Schonken ze U hun geven met gulle hand.

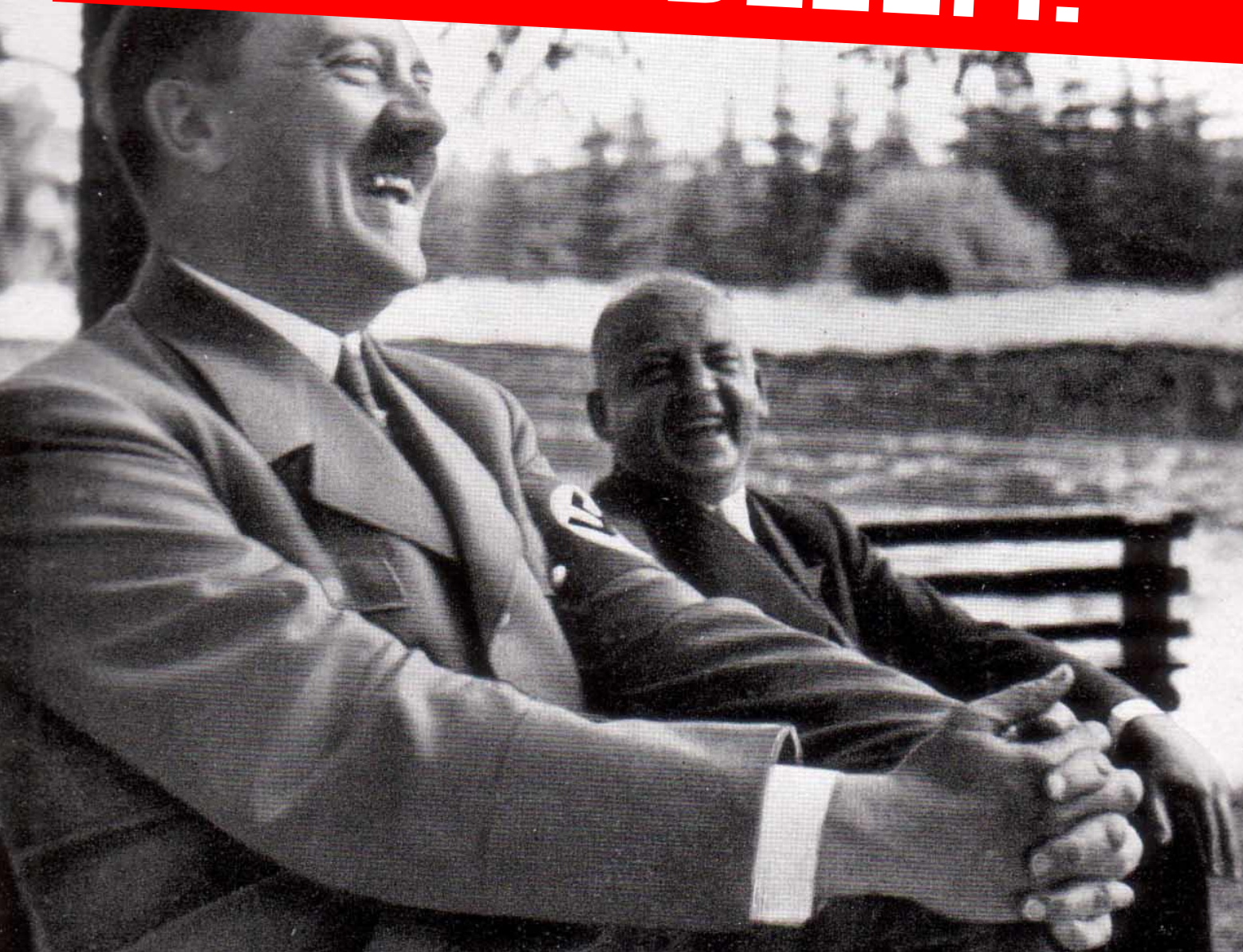
'De Ondergrondse' -
<http://resolver.kb.nl/resolve?urn=ddd:010434353>

Moed en vertrouwen -
<http://resolver.kb.nl/resolve?urn=ddd:010430169:mpeg21:a0001>

Het NIOD heeft er zoveel mogelijk
bewaard

PROBLEEM!

**Cultuur-historisch begrip,
onderzoek en hergebruik van deze
kranten is onnodig moeilijk**

Cultuur-historisch begrip, onderzoek en hergebruik van deze kranten is onnodig moeilijk

1. Metadata
2. Content (full-text)
3. Context (achtergrondinfo)
4. Relaties

van/tussen deze bladen zijn op dit moment nog
verspreid over verschillende (ongekoppelde) bronnen

1) Metadata (catalogi KB, NIOD) (bijna) alle 1200 titels

zoeken [en] ▼ alle woorden ▼ sorteer op jaar van publicatie ▼
de geus onder studenten minder
 zoeken bij benadering

titellijst **titelgegevens** zoekgeschiedenis

resultaten zoeken [en] (alle woorden) de geus onder studenten | 3 treffers

Titel: [De geus onder studenten](#)
[De geus](#)

Jaar: 1940-1945

Nummering: No. 1 (4 okt. 1940) - no. 29 (13 juli 1945)

Uitgever: [S.l. : s.n.]

Annotatie: Illegaal verschenen gedurende de Duitse bezetting
Titel is (deels) gedigitaliseerd voor de Koninklijke Bibliotheek
Verscheen onregelmatig
Niet verder verschenen
Nr. 16 (4 febr. 1943) o.d.t.: [De geus](#)

Formaat: 28 cm

NIOD rubriek: [Ned 8.46](#)

NIOD Trefwoorden: [Nederland](#); [periodieken](#); [Illegale bladen](#); [Overgangsbladen](#)

Plaatsnummer: Coll.556/W199

Opmerking: Compleet aanwezig
Digitaal raadpleegbaar via onderstaande link

URL: [Klik hier voor de link naar de digitale publicatie](#)

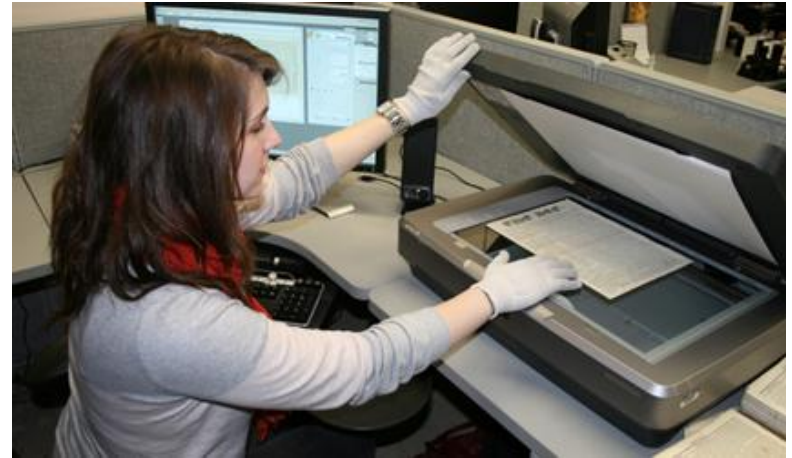
Uitleenindicatie: Ter inzage

Leeninformatie: U kunt via deze interface niet aanvragen

<http://opac-gonext.oclc.org:8180/DB=8/XMLPRS=Y/PPN?PPN=107123223>

2) Full-text content (Delpher)

(bijna) alle 1200 titels

Stel, ik wil de **context** van *De Geus* weten

- Wat voor soort verzetskrant was *De Geus*?
- Wie zaten er achter?
- Waar werd deze krant gedrukt?
- Hoe werd *De Geus* verspreid?
- Waren er relaties met andere verzetskranten/groepen?
- Etc...

De geus onder studenten

Datum

11-07-1944

Editie

Dag

Uitgever

[s.n.]

Plaats van uitgave

[S.l.]

PPN

107123223

Verschijningsperiode

1940-1945

Periode gedigitaliseerd

1940-1945

Verspreidingsgebied

Regionaal/lokaal

Herkomst

NIOD Coll.556, doos no: 17

onder studenten

„In weemoed en deemoed gedenkt de helden,
De vromen gekomen om lijf en bloed
Die in de onzekeren strijd ons vergezelden.
„...den goed.”
...outens.

Dit zit niet in de Delpher-metadata
(en ook niet in catalogi)

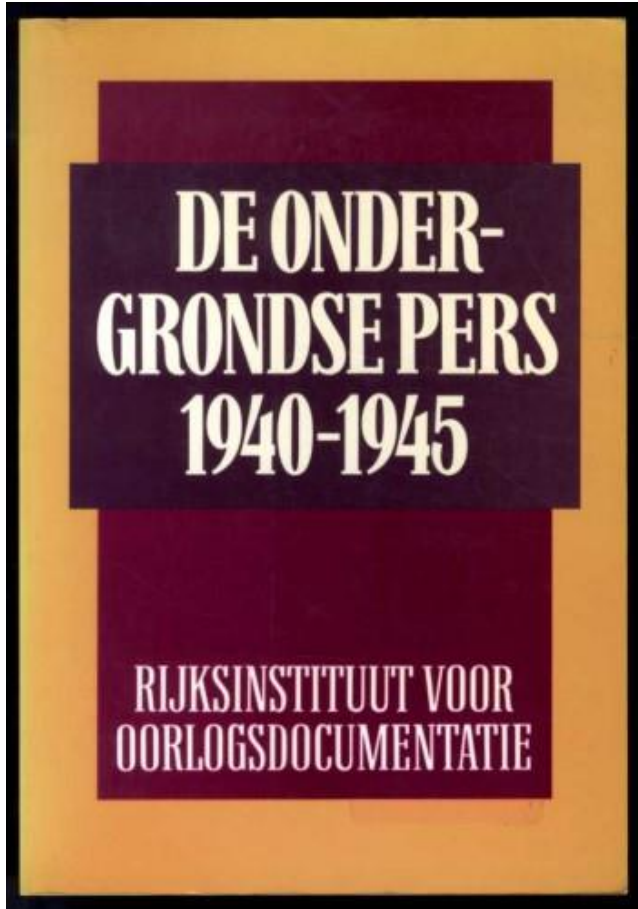
Eind '42.
gin '43.
r. '43.
ov. '43.
'43.
Nov. '43.
Ch. P. van der Mortgages, Utrecht, April '42.
H. J. Bolt, Delft, Mei '42.
E. P. van Gavnigen, Delft, Mei '42.
J. T. H. van den Honert, Delft, Mei '42.
H. F. van Kilsdonk, Delft, Mei '42.
R. A. de Vries, Delft, Mei '42.
J. Woltjer, Delft, Mei '42.
H. J. van Zadelhoff, Delft, Mei '42.
J. C. Meyer, Delft, Mei '42.
J. M. van Sloten, Delft, Mei '42.
C. N. de Vries, Amsterdam, Juli '42.
P. C. van Groenewegen, Delft, Eind '42.
C. van der Berg, Adam, Febr. '43.
S. B. Schult, Leiden, April '43.
A. L. Frederiks, Nijmegen, Mei '43.
P. M. A. Huurman, Delft, Mei '43.
M. H. H. König, Delft, Mei '43.
W. Th. Pahaal de Mortgages, Delft, Mei '43.
Ch. O. van der Plas, Delft, Mei '43.
E. E. van Raalte, Delft, Mei '43.
A. G. Smit, Delft, Mei '43.
W. Wagenaar, Leiden, Juli '42.
P. de Koning, Leiden, Juli '43.
E. Kuisjeven, Amsterdam, Oct. '43.
H. Katan, Amsterdam, Oct. '43.
J. Kemper, Amsterdam, Oct. '43.
A. C. Kuyper, Amsterdam, Oct. '43.
M. Raben, Rotterdam, Oct. '43.
J. Roemer, Amsterdam, Oct. '43.
H. Ruys, Delft, Oct. '43.
J. Schimmel, Amsterdam, Oct. '43.
O. Th. Thomsen, Amsterdam, Oct. '43.
M. Pronk, Leiden, Jan. '44.
F. Bergsma, Delft, Febr. '44.
C. Burger, Febr. '44.
C. C. Dutilh, Leiden, Febr. '44.
H. van Koetsveld, R'dam, Febr. '44.
J. A. Martens, Febr. '44.
R. Veenendaal, Febr. '44.
P. Verhagen, R'dam, Febr. '44.
A. H. A. Goldberg, Leiden, Mrt. (?) '44.
G. F. Smits, Amsterdam, April '44.
J. Moorman, Nijm. (?) Mei '44.
W. Jorritsma, Rotterdam, Mei '44.
L. T. de Haan, Delft, Mei '44.
S. S. de Koe, Delft, Juni '44.
Th. Kramer, Amsterdam, Datum onbek.

Op andere wijze kwamen in of door het verzet om het leven:

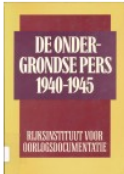
E. M. von Baumhauer, Delft, Begin '41.
Mr. W. Tj. Hepkens, Leiden, Beg. '42.
C. W. v. Holst-Pellekaan, Delft, '42.
D. van Swaay, Delft, Febr. '43.
J. W. Schouten, Wagen, Mei '43.

3) Context ('de Winkel')

(bijna) alle 1200 titels

De ondergrondse pers 1940-1945

 Monografieën 6. Herziene druk.: 1989.
Oorspronkelijke uitgave 1954.

[Download de PDF van dit boek.](#)

Auteur(s)
Lydia E. Winkel
Hans de Vries

De PDF kan worden doorzocht met de zoekfunctie in de Acrobat Reader of andere PDF-readers. De automatisch gegenereerde machineleesbare tekst (OCR) die dit mogelijk maakt, kan mogelijk fouten bevatten. Dit werk is gelicentieerd door het NIOD onder een CC-BY-SA 3.0 licentie - <https://creativecommons.org/licenses/by-sa/3.0/nl/>

Plaats van uitgave:
Utrecht
Uitgever:
Veen
Jaar van uitgave:
1989

instituut voor oorlogs-, holocaust- en genocidestudie

Of ga direct naar:
[Archief](#)
[Bibliotheek](#)
[Beeldbank](#)

Herengracht 380 | 1016 CJ Amsterdam

<http://www.niod.nl/nl/de-ondergrondse-pers-1940-1945>

CC-BY-SA door NIOD

De Ondergrondse Pers 1940-1945,
Lydia E. Winkel, H. de Vries, 1989,
ISBN 9021837463,
Veen Uitgevers

199. De GEUS; (onder studenten)

's-Gravenhage. 4 Oct. '40—13 Juli '45. In '40, '41 en '43 mdl., verder onr. aanv. stenc., vanaf Nov. '42 druk. opinie-art. 250—8000. Compleet.

Toen het duidelijk werd welk beleid de bezetter in ons land zou gaan voeren, besloten de gebr. mr J. en H. Drion uit Leiden een contactorgaan uit te geven voor studenten, met het doel juist in deze kringen de democratische idealen hoog te houden en de geestelijke weerbaarheid te versterken. Zij zagen een reëel gevaar in de Duitse propaganda en vooral ook in allerlei verwarrende uitingen van personen en groepen in Nederland. De redacteuren uitten zich in het bijzonder scherp kritisch ten opzichte van de Nederlandsche Unie en waarschuwden in treffende artikelen tegen de gevaren van het antisemitisme. Daarnaast gaven zij natuurlijk ook berichten van en commentaren op het universitaire leven, in het bijzonder van het Leidse.

Toen de zomervacantie van 1941 inging, werd de uitgave gestaakt daar de uitgevers het beoogde doel bereikt achtten en zij van DE GEUS geen algemeen strijdblad in de geest van LA LIBRE BELGIQUE 1914—1918 wilden maken. In November werd de uitgave echter toch hervat, teneinde het moreel der studenten, dat in de moeilijkheden van het dagelijks bestaan achteruit dreigde te gaan, te blijven stimuleren nu bleek, dat de universiteiten en hogescholen nog tal van aanslagen van de Duitsers konden verwachten.

Toen „de gebroeders” in 1942 in nauw contact kwamen met de „Raad van Negen” werd DE GEUS de spreekbuis van alle studenten en groeide uit tot het algemene universitaire strijdblad, dat o.a. toen de „tekenkwestie” aan de orde was, jegens hoogleraren en studenten onophoudelijk een waarschuwende stem liet horen. De in DE GEUS geponeerde ideeën betreffende interne problemen der studentenmaatschappij, zoals zuivering en reorganisatie, werden ook in lokale studentencontactorganen uitgewerkt (zie o.a. de nrs. 106, 360, 748).

Van discussies over politieke naoorlogse problemen heeft DE GEUS zich principieel onthouden. Na de studentendeportaties naar Duitsland in het voorjaar van 1943 werd ook daar een belangrijk quantum verspreid. Gedurende de laatste oorlogswinter achtten de uitgevers actief verzet in verband met de militaire situatie belangrijker dan de uitgave van een publicatie voor kleine kring en verscheen alleen in Februari 1945 nog een (negen en twintigste) nummer, en in Juli 1945 een slotnummer.

Twee nummers bevatten een uitvoerige kroniek van de gebeurtenissen aan alle universiteiten en vele extra-edities gaven snelle voorlichting bij een aantal dramatische gebeurtenissen, zoals de afscheidsbetoging bij de „onthefing” van prof. mr E. M. Meijers en andere Joodse hoogleraren te Leiden.

DE ONDER-
GRONDSE PERS
1940-1945

RIJKSINSTITUUT VOOR
OORLOGSDOCUMENTATIE

De Ondergrondse Pers 1940-1945,
Lydia E. Winkel, H. de Vries, 1989,
ISBN 9021837463,
Veen Uitgevers
CC-BY-SA

Voorbeeldlemma – Winkel 199

123

199. De GEUS; (onder studenten)

's-Gravenhage. 4 Oct. 1945. 12 Juli '45. In 'stenc.,
vanaf Nov. '42 druk. opinie-art.
Compleet.

Uniek ID

Toen het duidelijk werd welk beleid de b
de gebr. mr J. en H. Drion uit Leiden een
met het doel juist in deze kringen de de
geestelijke weerbaarheid te versterken. Zij zagen een reëel gevaar in de Duitse propa-
ganda en vooral ook in allerlei verwarrende uitingen van personen en groepen in
Nederland. De redacteuren uitten zich in het bijzonder scherp kritisch ten opzichte van
de Nederlandsche Unie en waarschuwden in treffende artikelen tegen de gevaren van het
antisemitisme. Daarnaast gaven zij natuurlijk ook berichten van en commentaren op het
universitaire leven, in het bijzonder van het Leidse.

Toen de zomervacantie van 1941 inging, werd de uitgave gestaakt daar de uitgevers
het beoogde doel bereikt achtten en zij van DE GEUS geen algemeen strijdblad in de
geest van LA LIBRE BELGIQUE 1914—1918 wilden maken. In November werd de
uitgave echter toch hervat, teneinde het moreel der studenten, dat in de moeilijkheden
van het dagelijks bestaan achteruit dreigde te gaan, te blijven stimuleren nu bleek, dat de
universiteiten en hogescholen nog tal van aanslagen van de Duitsers konden verwachten.

Toen „de gebroeders” in 1942 in nauw contact kwamen met de „Raad van Negen”
werd DE GEUS de spreekbuis van alle studenten en groeide uit tot het algemene univer-
sitaire strijdblad, dat o.a. toen de „tekenkwestie” aan de orde was, jegens hoogleraren
en studenten onophoudelijk een waarschuwende stem liet horen. De in DE GEUS
geponeerde ideeën betreffende interne problemen der studentenmaatschappij, zoals
zuivering en reorganisatie, werden ook in lokale studentencontactorganen uitgewerkt
(zie o.a. de nrs. 106, 360, 748).

Van discussies over politieke naoorlogse problemen heeft DE GEUS zich principieel
onthouden. Na de studentendeportaties naar Duitsland in het voorjaar van 1943 werd
ook daar een belangrijk quantum verspreid. Gedurende de laatste oorlogswinter achtten
de uitgevers actief verzet in verband met de militaire situatie belangrijker dan de uitgave
van een publicatie voor kleine kring en verscheen alleen in Februari 1945 nog een
(negen en twintigste) nummer, en in Juli 1945 een slotnummer.

Twee nummers bevatten een uitvoerige kroniek van de gebeurtenissen aan alle univer-
siteiten en vele extra-edities gaven snelle voorlichting bij een aantal dramatische gebeur-
tenissen, zoals de afscheidsbetoging bij de „onthefing” van prof. mr E. M. Meijers
en andere Joodse hoogleraren te Leiden.

199. De GEUS; (onder studenten)

's-Gravenhage. 4 Oct. '40—13 Juli '45. In '40, '41 en '43 mdl., verder onr. aanv. stenc., vanaf Nov. '42 druk. opinie-art. 250—8000. Compleet.

Toen het duidelijk werd welk beleid de bezetter in ons land zou gaan voeren, besloot de gebr. mr J. en H. Drion uit Leiden een contactorgaan uit te geven voor studenten, met het doel juist in deze kringen de democratische idealen hoog te houden en de geestelijke weerbaarheid te versterken. Zij zagen een reëel gevaar in de Duitse propaganda en vooral ook in allerlei verwarrende uitingen van personen en groepen in Nederland. De redacteuren uitten zich in het bijzonder scherp kritisch ten opzichte van de Nederlandsche Unie en waarschuwden in treffende artikelen tegen de gevaren van het antisemitisme. Daarnaast gaven zij natuurlijk ook berichten van en commentaren op het universitaire leven, in het bijzonder van het Leidse.

Toen de zomervacantie van 1941 inging, werd de uitgave gestaakt daar de uitgevers het beoogde doel bereikt achtten en zij van DE GEUS geen algemeen strijdblad in de geest van LA LIBRE BELGIQUE 1914—1918 wilden maken. In November werd de uitgave echter toch hervat, teneinde het moreel der studenten, dat in de moeilijkheden van het dagelijks bestaan achteruit dreigde te gaan, te blijven stimuleren nu bleek, dat de universiteiten en hogescholen nog tal van aanslagen van de Duitsers konden verwachten.

Toen „de gebroeders” in 1942 in nauw contact kwamen met de „Raad van Negen” werd DE GEUS de spreekbuis van alle studenten en groeide uit tot het algemene universitaire strijdblad, dat o.a. toen de „tekenkwesitie” aan de orde was, jegens hoogleraren en studenten onophoudelijk een waarschuwende stem liet horen. De in DE GEUS geponeerde ideeën betreffende interne problemen der studentenmaatschappij, zoals zuivering en reorganisatie, werden ook in lokale studentencontactorganen uitgewerkt (zie o.a. de nrs. 106, 360, 748).

Van discussies over politieke naoorlogse problemen heeft DE GEUS zich principieel onthouden. Na de studentendeportaties naar Duitsland in het voorjaar van 1943 werd ook daar een belangrijk quantum verspreid. Gedurende de laatste oorlogswinter achtten de uitgevers actief verzet in verband met de militaire situatie belangrijker dan de uitgave van een publicatie voor kleine kring en verscheen alleen in Februari 1945 nog een (negen en twintigste) nummer, en in Juli 1945 een slotnummer.

Twee nummers bevatten een uitvoerige kroniek van de gebeurtenissen aan alle universiteiten en vele extra-edities gaven snelle voorlichting bij een aantal dramatische gebeurtenissen, zoals de afscheidsbetoging bij de „onthefing” van prof. mr E. M. Meijers en andere Joodse hoogleraren te Leiden.

Metadata
(deels niet in catalogi en
Delpher)

199. De GEUS; (onder studenten)

's-Gravenhage. 4 Oct. '40—13 Juli '45. In '40, '41 en '43 mdl., verder our. aanv. stenc., vanaf Nov. '42 druk. opinie-art. 250—8000.
Compleet.

Toen het duidelijk werd welk beleid de bezetter in ons land zou gaan voeren, besloten de gebr. mr J. en H. Drion uit Leiden een contactorgaan uit te geven voor studenten, met het doel juist in deze kringen de democratische idealen hoog te houden en de geestelijke weerbaarheid te versterken. Zij zagen een reëel gevaar in de Duitse propaganda en vooral ook in allerlei verwarrende uitingen van personen en groepen in Nederland. De redacteuren uitten zich in het bijzonder scherp kritisch ten opzichte van de Nederlandsche Unie en waarschuwden in treffende artikelen tegen de gevaren van het antisemitisme. Daarnaast gaven zij natuurlijk ook berichten van en commentaren op het universitaire leven, in het bijzonder van het Leidse.

Toen de zomervacantie van 1941 inging, werd de uitgave gestaakt daar de uitgevers het beoogde doel bereikt achtten en zij van DE GEUS geen algemeen strijdblad in de geest van LA LIBRE BELGIQUE 1914—1918 wilden maken. In November werd de uitgave echter toch hervat, teneinde het moreel der studenten, dat in de moeilijkheden van het dagelijks bestaan achteruit dreigde te gaan, te blijven stimuleren nu bleek, dat de universiteiten en hogescholen nog tal van aanslagen van de Duitsers konden verwachten.

Toen „de gebroeders” in 1942 in nauw contact kwamen met de „Raad van Negen” werd DE GEUS de spreekbuis van alle studenten en groeide uit tot het algemene universitaire strijdblad, dat o.a. toen de „tekenkwestie” aan de orde was, jegens hoogleraren en studenten onophoudelijk een waarschuwende stem liet horen. De in DE GEUS geponeerde ideeën betreffende interne problemen der studentenmaatschappij, zoals zuivering en reorganisatie, werden ook in lokale studentencontactorganen uitgewerkt (zie o.a. de nrs. 106, 360, 748).

Van discussies over politieke naoorlogse problemen heeft DE GEUS zich principieel onthouden. Na de studentendeportaties naar Duitsland in het voorjaar van 1943 werd ook daar een belangrijk quantum verspreid. Gedurende de laatste oorlogswinter achtten de uitgevers actief verzet in verband met de militaire situatie belangrijker dan de uitgave van een publicatie voor kleine kring en verscheen alleen in Februari 1945 nog een (negen en twintigste) nummer, en in Juli 1945 een slotnummer.

Twee nummers bevatten een uitvoerige kroniek van de gebeurtenissen aan alle universiteiten en vele extra-edities gaven snelle voorlichting bij een aantal dramatische gebeurtenissen, zoals de afscheidsbetoging bij de „onthefing” van prof. mr E. M. Meijers en andere Joodse hoogleraren te Leiden.

Contextuele informatie

4) Relaties tussen verzetsbladen

123

199. De GEUS; (onder studenten)

's-Gravenhage. 4 Oct. '40—13 Juli '45. In '40, '41 en '43 mdl., verder onr. aanv. stenc., vanaf Nov. '42 druk. opinie-art. 250—8000. Compleet.

Toen het duidelijk werd welk beleid de bezetter in ons land zou gaan voeren, besloten de gebr. mr J. en H. Drion uit Leiden een contactorgaan uit te geven met het doel juist in deze kringen de democratische idealen hoog geestelijke weerbaarheid te versterken. Zij zagen een reëel gevaar in de propaganda en vooral ook in allerlei verwarrende uitingen van personen in Nederland. De redacteuren uitten zich in het bijzonder scherp kritisch tegen de Nederlandsche Unie en waarschuwden in treffende artikelen tegen antisemitisme. Daarnaast gaven zij natuurlijk ook berichten van en over het universitaire leven, in het bijzonder van het Leidse.

Toen de zomervacantie van 1941 inging, werd de uitgave gestaakt. Het beoogde doel bereikt achtten en zij van DE GEUS geen algemeen orgaan. De geest van LA LIBRE BELGIQUE 1914—1918 wilden maken. In Nederland werd de uitgave echter toch hervat, teneinde het moreel der studenten, dat in de maanden van het dagelijks bestaan achteruit dreigde te gaan, te blijven stimuleren nu de universiteiten en hogescholen nog tal van aanslagen van de Duitsers kenden.

Toen „de gebroeders” in 1942 in nauw contact kwamen met de „Nieuw Nieuw Nieuw” werd DE GEUS de spreekbuis van alle studenten en groeide uit tot het algemene universitaire strijdblad, dat o.a. toen de „tekenkwestie” aan de orde was, jegens hoogleraren en studenten onophoudelijk een waarschuwend stem liet horen. De in DE GEUS geponeerde ideeën betreffende interne problemen der studentenmaatschappij, zoals zuivering en reorganisatie, werden ook in lokale studentencontactorganen uitgewerkt (zie o.a. de nrs. 106, 360, 748).

Van discussies over politieke naoorlogse problemen heeft DE GEUS zich principieel onthouden. Na de studentendeportaties naar Duitsland in het voorjaar van 1943 werd ook daar een belangrijk quantum verspreid. Gedurende de laatste oorlogswinter achtten de uitgevers actief verzet in verband met de militaire situatie belangrijker dan de uitgave van een publicatie voor kleine kring en verscheen alleen in Februari 1945 nog een (negen en twintigste) nummer, en in Juli 1945 een slotnummer.

Twee nummers bevatten een uitvoerige kroniek van de gebeurtenissen aan alle universiteiten en vele extra-edities gaven snelle voorlichting bij een aantal dramatische gebeurtenissen, zoals de afscheidsbetoging bij de „onthefing” van prof. mr E. M. Meijers en andere Joodse hoogleraren te Leiden.

Relaties met andere verzetskranten

- 106 = *Cereales Vadeness* (studentenverzetsblad, Wageningen)
- 360 = *Leidsche Brief* (studentenverzetsblad, Leiden)
- 748 = *Sol Justitiae* (studentenverzetsblad, Utrecht)

4) Relaties tussen verzetsbladen

123

199. De GEUS; (onder studenten)

's-Gravenhage. 4 Oct. '40—13 Juli '45. In '40, '41 en '43 mdl., verder onr. aanv. stenc., vanaf Nov. '42 druk. opinie-art. 250—8000. Compleet.

Toen het duidelijk werd welk beleid de bezetter in ons land zou gaan voeren, be-
de gebr. mr J. en H. Drion uit Leiden een contactorgaan uit te geven voor stu-
met het doel juist in deze kringen de geestelijke weerbaarheid te versterken. Zij zagen een ro-
ganda en vooral ook in allerlei verwarrende uitingen van personen en gro-
Nederland. De redacteuren uitten zich in het bijzonder scherp kritisch ten opzic-
de Nederlandsche Unie en waarschuwden in treffende artikelen tegen de gevaren
antisemitisme. Daarnaast gaven zij natuurlijk ook berichten van en commentaren
universitaire leven, in het bijzonder van het Leidse.

Toen de zomervacantie van 1941 inging, werd de uitgave gestaakt daar de uit-
het beoogde doel bereikt achtten en zij van DE GEUS geen algemeen strijdblad
geest van LA LIBRE BELGIQUE 1914—1918 wilden maken. In November werd de
uitgave echter toch hervat, teneinde het moreel der studenten, dat in de moeilijkheden
van het dagelijks bestaan achteruit dreigde te gaan, te blijven stimuleren nu bleek, dat de
universiteiten en hogescholen nog tal van aanslagen van de Duitsers konden verwachten.

Toen „de gebroeders” in 1942 in nauw contact kwamen met de „Raad van Negen”
werd DE GEUS de spreekbuis van alle studenten en groeide uit tot het algemene univer-
sitaire strijdblad, dat o.a. toen de „tekenkwestie” aan de orde was, jegens hoogleraren
en studenten onophoudelijk een waarschuwende stem liet horen. De in DE GEUS
geponeerde ideeën betreffende interne problemen der studentenmaatschappij, zoals
zuivering en reorganisatie, werden ook in lokale studentencontactorganen uitgewerkt
(zie o.a. de nrs. 106, 360, 748).

Van discussies over politieke naoorlogse problemen heeft DE GEUS zich principieel
onthouden. Na de studentendeportaties naar Duitsland in het voorjaar van 1943 werd
ook daar een belangrijk quantum verspreid. Gedurende de laatste oorlogswinter achtten
de uitgevers actief verzet in verband met de militaire situatie belangrijker dan de uitgave
van een publicatie voor kleine kring en verscheen alleen in Februari 1945 nog een
(negen en twintigste) nummer, en in Juli 1945 een slotnummer.

Twee nummers bevatten een uitvoerige kroniek van de gebeurtenissen aan alle univer-
siteiten en vele extra-edities gaven snelle voorlichting bij een aantal dramatische gebeur-
tenissen, zoals de afscheidsbetoging bij de „onthefing” van prof. mr E. M. Meijers
en andere Joodse hoogleraren te Leiden.

Betrokken personen

4) Relaties tussen verzetsbladen

PERSONENREGISTER

Aa, B. 294
Aalst, R. van 183, 266
Aarnouts, C. 315, 316
Aben, C. 325
Abma, K. 160
Abrahams, F. 201
Achterberg, G. 173
Adama, M. 123
Addesson, J. 157
Addicks, A.T. 198
Addicks, M.C. 198
Adelaar, H.H. 137
Admiraal, M. 80
Aernoutsen, P. 161
Ages, J.A. 185, 206, 273
Aikema, D. 271
Aken, T. van 128
Akkerman, H. 114
Al, B.S.A. 122, 188
Albers, H. 319
Albers, W.A. 294
Albrecht, G.J. 217
Albregts, A.H.M. 72
Alders, H. 325
Alers, F.H.P. 82
Alferink, H.W. 324, 325
Algra, H. 106
Alten, J. van 257
Altena, W. 231
Althoff, A.A.F. 20, 197-200, 310
Ameide, J.H.M. van 125
Ameling, F.A. 183, 190
Amerika, A.M. 136
Ameringen, S. van 235
Andel, A. van 74
Angenent, A.W.P. 116, 297
Angenent, J.N. 115, 303
Anneveldt, G.C. 166
Antonides, B. 99
Antonides, H. 99
Apeldoorn, H. van 172
Apeldoorn, W. van 101, 222, 272
Arens, A. 74
Armand Nieveen van Dijkum, F. 129
Arnold, A.H. 209
Arondeus, W.J.C. 300
Arons, B. 234
Arons-Biallosterski, L. 234
Artemidze, E. 103
Asselbergs, W. 92
Assink, G.J. 278
Assmann, A.O.W. 108
Atten, A. van 17
Averink, A. 103
Baake, J. 237
Baanstra, Th.M. 121, 122
Baar, J.C. de 307
Baarda, S. 128
Baarle, R.M. van 251
Baarsma, S. 148
Baauw, P.J. 175
Back, A. de 79, 125
Backx, J.Ph. 126, 291
Badart, E. 178
Bak, A.G. 163
Bak, G. 287
Bakema, A. 301
Bakhoven, O. 116
Bakker, B. 285
Bakker, J. 285

Drion, H. 16, 110, 188

Drion, J. 16, 110, 188

Drion, I. 188

Droitcourt, G. 191

Dronkers, P.L. 186

Droog, J. de 93, 281

Drop, J.Th. 186

Drost, F. 297

Drost, H.H. 297

Drost, M.J. 289

Druenen, F. van 324

Drukker, H. 100

Ook in Winkel: Personenregister

- (hoofd)redacteuren
- illustratoren
- drukkers
- koeriers
- financiers
- etc.

Eerste keer dat verzetskrantendata
online wordt verzameld en gekoppeld!

Aanpak

1. Koppel Catalogus-Delper-Winkel (verzetskrantendatabase)
2. Leg relaties tussen titels en personen
3. Maak dataset beschikbaar voor open hergebruik
(Wikipedia, Wikidata, Delpher etc.)

Wikipedia:Wikiproject/Verzetskranten

< Wikipedia:Wikiproject

Dit project heeft tot doel: **het systematisch en uniform beschrijven van alle pm 1300 Nederlandse verzetskranten die tijdens de Tweede Wereldoorlog zijn uitgegeven.**

Als je snel een idee over het waarom en de voorgestelde aanpak wilt krijgen, bekijk dan de presentatie op Slideshare [of](#) Commons. Of zie hiernaast.. Als je een uitgebreidere uitleg wilt, lees dan hieronder verder

Aanpak, details & status:

tinyurl.com/verzetskranten

De initia

Inhoud

Ja, ik

Als je na
mogelijk

even een berichtje). Als je het nog niet weet, kun je bij [deze suggesties](#) kijken. Ja, ik wil graag bijdragen aan dit project:

1. **Mathonius**
2. Bas (o) 1 dec 2014 17:27 (CET)
3. Trijnstel^{overleg} 30 dec 2014 16:47 (CET) (mits de tijd het toestaat...)
4. Malinka1 (overleg) 13 jan 2015 17:57 (CET)

Actuele status/logboek activiteiten [brontekst bewerken]

Laatste update 18-3-2015

Maart 2015

- Op 24 maart vertelt Olaf over het project tijdens het symposium: Digitale historische kranten als big data

Jan/feb 2015

Prioriteit 1

Ontsluiten voor breed publiek via Wikipedia (en Wikidata)

*“het systematisch en uniform beschrijven van alle ± 1200 Nederlandse
verzetskranten die tijdens WO2 zijn uitgegeven”*

**Van 18 → 1200 artikelen
eind 2015**

Categorie:Illegale pers in de Tweede Wereldoorlog

 Zie de categorie *Dutch resistance newspapers from World War II* van Wikimedia Commons voor mediabestanden.

Artikelen in de categorie "Illegale pers in de Tweede Wereldoorlog"

Deze categorie bevat de volgende 18 pagina's, van in totaal 18.

- Illegale pers
- Lydia Winkel

D

- Het Dagblad (Zwijndrecht)
- De ondergrondse pers 1940-1945

G

- De Geus onder studenten (verzetsblad)

J

- Je Maintiendrai (krant)

M

- Metro (verzetsblad)

N

- Het Noorderlicht (krant)

O

- Ons Volk (verzetskrant)

P

- Het Parool
- Prinsengracht 493

S

- Het Stichtse Pepertje

T

- Trouw (krant)
- De Typhoon

V

- De Vonk (verzetsblad)
- Vrij Nederland

W

- De Waarheid (krant)
- De Wervelwind

Categorieën: [Krant](#) | [Verzet in de Tweede Wereldoorlog](#) | [Journalistieke geschiedenis](#)

Verborgene categorieën: [Wikipedia:Commonscat zonder link op Wikidata](#) | [Wikipedia:Commonscat zonder sitelink op Wikidata](#)

https://nl.wikipedia.org/wiki/Categorie:Illegale_pers_in_de_Tweede_Wereldoorlog

De Geus onder studenten (verzetsblad)

De Geus (volledig *De Geus onder studenten*) was een [verzetsblad](#) uit de Tweede Wereldoorlog, dat van 4 oktober 1940 tot 13 juli 1945 ^[1] werd uitgegeven door [Jan Drion](#) en [Huib Drion](#), twee Leidse studenten. Het blad verscheen onregelmatig en had een oplage tussen de 250 en 8000. Het blad was de spreekbuis van de [Raad van Negen](#) die het [studentenverzet](#) leidde. ^[2] Het blad keerde zich fel tegen de [Nederlandse Unie](#) en was een belangrijk instrument bij het verzet tegen de door de Duitse bezetter geëiste [loyaliteitsverklaring](#), de [studentenstaking](#) en de [tewerkstelling](#) van Nederlandse studenten in Duitsland.

Bij deze krant betrokken personen [bewerken]

- [Jan Drion](#)
- [Huib Drion](#)

Gerelateerde kranten [bewerken]

- [Cereales Vadeness](#) (studentenverzetsblad, Wageningen) ^[3]
- [Leidsche Brief](#) (studentenverzetsblad, Leiden)
- [Sol Justitiae](#) (studentenverzetsblad, Utrecht)

Externe links [bewerken]

- Alle afleveringen van de De Geus onder studenten in full-text [op Delpher.nl](#)

Bronnen, noten en/of referenties

- ↑ Volgens dit [catalogus-records met verschijningsperiode](#)
- ↑ Lemma 199 in [De Ondergrondse Pers 1940-1945](#) [op](#) Lydia E. Winkel, ISBN 9021837463, 1989, Veen Uitgevers , PDF, pag 153
- ↑ O.b.v. de referenties genoemd in lemma 199 in [De Ondergrondse Pers 1940-1945](#), Lydia E. Winkel

Categorie: [Illegale pers in de Tweede Wereldoorlog](#)

De Geus onder studenten

Type	verzetskrant
Formaat	28cm
Eerste editie	no.1 - 4 oktober 1940
Laatste editie	no. 29 - 13 juli 1945 (verscheen onregelmatig)
Oplage	250 tot 8000
Lezersbereik	Leiden en omstreken (?) mn. studenten/universitaire wereld
Redacteur(en)	gebroeders mr. J. en H. Drion uit Leiden
Gevestigd te	's-Gravenhage

[Portaal](#) [Media](#)

Item [Discussion](#)

[Read](#) [View history](#)

Wikidata

De Geus onder studenten (Q1921017)

enter a description in English

[\[save\]](#) [\[cancel\]](#) [\[?\]](#)

- [Main page](#)
- [Community portal](#)
- [Project chat](#)
- [Create a new item](#)
- [Item by title](#)
- [Recent changes](#)
- [Random item](#)
- [Help](#)
- [Donate](#)

Language select

English

Select

Print/export

- [Create a book](#)
- [Download as PDF](#)
- [Printable version](#)

Tools

- [What links here](#)
- [Related changes](#)
- [Special pages](#)
- [Permanent link](#)
- [Page information](#)
- [Concept URI](#)
- [Cite this page](#)

Also known as:

In other language

In other language

Dutch

Limburgish

Western Frisian

editor

[Jan Drion](#)

[\[edit\]](#)

▼ 0 references

[\[add reference\]](#)

[Huib Drion](#)

[\[edit\]](#)

▼ 0 references

[\[add reference\]](#)

[\[add\]](#)

NTA identifier (Netherlands)

[107123223](#)

[\[edit\]](#)

▼ 0 references

[\[add reference\]](#)

[\[add\]](#)

full text available at

<http://kranten.delpher.nl/nl/results/index?coll=dddtitel&cql=%28ppn+any+%28%22107123223%22%29%29>

[\[edit\]](#)

▼ 0 references

[\[add reference\]](#)

[\[add\]](#)

instance of

[newspaper](#)

[\[edit\]](#)

▼ 0 references

[\[add reference\]](#)

Mogelijkheid:
Context-snippets in Delpher
(via Wikipedia API)

Kranten

Zoeken in kranten uit de 17e, 18e, 19e en 20e eeuw

Zoekh

periode

 20e eeuw (37)

verspreidingsgebied

 Regionaal/lokaal (37)

herkomst

ies herkomst...

rantentitel

ies krantentitel...

laats van uitgave

ies plaats van uitgave...

37 kranten gevonden voor: "De geus onder studenten"Sorteer op **De geus onder studenten****Datum** 15-01-1941**Editie** Dag**Plaats van uitgave** [S.I.][Alle details](#)**De geus onder studenten****Datum** 12-06-1945**Editie** Dag**Plaats van uitgave** [S.I.][Alle details](#)**De geus onder studenten**

elpher

periode

 20e eeuw (37)

verspreidingsgebied

 Regionaal/lokaal (37)

herkomst

ies herkomst...

rantentitel

ies krantentitel...

laats van uitgave

ies plaats van uitgave...

37 kranten gevonden voor: "De geus onder studenten"

Sorteer op relevantie **De geus onder studenten**De Geus (volledig De Geus onder studenten) was een verzetsblad, dat vanaf 4 oktober 1940 .. [Lees verder op Wikipedia](#)**Datum** 15-01-1941**Editie** Dag**Plaats van uitgave** [S.I.][Alle details](#)**De geus onder studenten**De Geus (volledig De Geus onder studenten) was een verzetsblad, dat vanaf 4 oktober 1940 .. [Lees verder op Wikipedia](#)**Datum** 12-06-1945**Editie** Dag**Plaats van uitgave** [S.I.][Alle details](#)**De geus onder studenten**

elpher

Snippets
uit Wikipedia

Vragen?

tinyurl.com/verzetskranten

olaf.janssen@kb.nl

@ookgezellig

